

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat ali dvakrat na teden.

Uredništvo in upravništvo:

Ljubljana, Velika Čolnarska ulica številka 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.

Čekovni račun številka 14.398, (KDZ)

NAPREJ

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VIII., številka 42.

Četrtna »Naprejeva« številka izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetko-delavske zveze
Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Beograjska enketa o pravilniku in poslovniku k zakonu o zaščiti delavcev.

(Vršiti bi se morala 10. novembra 1927, a je bila preložena na 11. novembra, ker konferenca industrijskih korporacij, ki se je pred tem vršila, ni bila pravčasno končana. Enketa se je vršila v Sanacijski komori v Belgradu, začetek ob 9. uri.)

Enketo je otvoril 20 minut čez 9. uro referent iz ministrstva za socialno politiko. Apeliral je na navzoče, da želi, naj se med zastopniki delodajalcev in delojemalcev doseže sporazum, ker bi v nasprotnem slučaju bilo ministrstvo za socialno politiko prisiljeno uveljaviti pravilnik, oziroma zadostiti členu 116 zakona o zaščiti delavcev samo po svojem preudarku.

Prvi je dobil besedo **predsednik Sanacijske komore**. Govoril je v tonu, kakor bi ne govoril noben multimilijarder. Rekel je, da se o pravilniku niti v debato ne spušča, ker je iz principialnega stališča proti zakonu o zaščiti delavcev. Trdil je, da je bil ta zakon izdelan v izrednih časih ter da ga danes podjetniki ne morejo prenesti itd. itd.

Drugi je govoril **Muzikravić**, tajnik beograjske Delavske zbornice. Prav stvarno je razložil pomen zakonitih zaupnikov ter naglašal, da je to v korist delojemalcev, kajti pri vsaki regulaciji delavskih mezd kakor tudi službenega reda naj ima kakor delojemalci tudi delodajalec ljudi, ki dajejo pogodbi garancijo. Meni, da je nesporno, da delavci ne morejo biti brez delodajalcev in delodajalci ne brez delojemalcev, ter da je iz teh razlogov treba, da se napravi sporazum ter odobri predloženi pravilnik. Ta pravilnik bo zakon celo ublažil itd.

Gabrilović, tajnik Sanacijske komore, neče kritizirati predloga pravilnika ter se neče spuščati v diskusijo o njem; odklanja ga iz principialnega stališča. Meni, da če je podjetje vezano na delavce in če delavci priznavajo, da so istotako vezani na delodajalce, tedaj je čudno, kako morejo delavci zahtevati pravilnik (!) Trdi, da delavci ne morejo ničesar regulirati.

Predsednik Sanacijske komore: Poznam delavske politične in sindikalne organizacije, poznam tudi delavce, bolje nego vi sami; delavci ne morejo dati dovolj garancije, ko nimajo pojma o organizaciji dela in proizvodnje. Nadalje govori o težkočah podjetij, trdi, da se domači proizvodi ne kupujejo, da ni niti v Nemčiji niti v nobeni državi tako naprednega zakona, oziroma pravilnika, kakor bi bil predloženi osnutek pravilnika, ter je absolutno proti temu, da bi se podjetnikom vzele baje še te male pravice.

Čurčin (Centrala industrijskih korporacij) nima načelno ničesar proti reguliranju proizvodnje, ali zakon o zaščiti delavcev je izšel v izrednih časih in dokazalo se je, da ni izvedljiv, oziroma da ga delodajalci ne morejo prenesti, ker so se časi izpremenili. O pravilniku, ki bi stal na takem zakonu, neče niti diskutirati. Ugovarja tudi temu, da bi predloženi pravilnik ublažil zakon in misli, da se zakon ne da menjati in tudi ne ublažiti, ter predlaga, da pustimo pravilnik spat tako dolgo, dokler se zakon ne izpremeni in prilagodi razmeram.

Popović meni, da bi bil pravilnik odveč, ker delavci imajo že itak delavske zbornice, inspekcije dela, ministrstvo za socialno politiko, čemu naj bi se ustvarjala še nova institucija in to zdaj v krizi ter se napravljali novi stroški. Priključuje se Čurčinu, naj pravilnik spi. Tudi je absolutno proti temu, da bi zaupniki nadzorovali varnostne naprave.

Veljković, član generalne direkcije rud, govori o rudarski industriji ter razlaga, kako so rudarji zaščiteni (medklici: Mežica! Evo ga, tu sedi tudi rudar!). Bom pa govoril z njim. Industrialci se z delavci samimi bolje sporazumejo nego z delavskimi zaupniki. Nadalje je proti temu, da bi se to vprašanje pritegnilo v resort ministrstva za socialno politiko. Čemu se ne bi pustilo to ministrstvu za rube in šume. Absolutno je proti temu, da bi se v rudarsko industrijo vmešavala inspekcija dela, ki nima pojma v tej industriji.

Uratnik, tajnik Delavske zbornice za Slovenijo, se čudi, da se delodajalci bojijo stroškov, kajti vse stroške bi po pravilniku nosile socialne institucije. Delodajalci trdijo, da se je zakon ustvarjal v izrednih časih, sedaj prehajamo preko krize! Pa tudi če bi bila kriza, kakor so gospodje hoteli trditi, je treba da se regulira vprašanje proizvodnje. Gospodje, če delavec ustvarja proizvode, je treba, da se ti proizvodi spravijo v promet z njegovim sporazumom, ne pa da se ravna z njim kakor z mrtvim predmetom. Bolje je, da se spori mirno rešijo nego z divjimi stavkami, ker je to v interesu obeh, oziroma v interesu splošnosti. Trditev, da so delavski zaupniki nezmožni dati garancije, ni resnična! Če pa bi to bilo res, je treba ustvariti institucije, da se vzgoje.

Pa tudi zato, da se podjetniki ali delavske zbornice obračajo vedno le na zakonite zaupnike, ne pa na razne organizacije, ker teh je mnogo. Treba je, da se vsa stvar ublaži, ker inkvizicijski sistem je treba odpraviti. Nadalje govori o inspekciji dela, o rudarskem zavarovanju in izjavlja, da so ravno pri vprašanju starostnega zavarovanja zaupniki dokazali svojo zmožnost, ter želi, da se starostno zavarovanje postavi na zdrave temelje.

Čurčin želi, naj ta pravilnik napravijo industrijalci sami. Inspektorji dela stvari ne razumejo.

Gabrilović izjavlja, da dokler podjetniki nimajo podpore ali garancije v času slabe konjunktore, tako dolgo tudi delavcem ne morejo dati garancije za trajno delo.

Marodec kritizira socialno politično zakonodajstvo, ki je pogubonosno, kritizira pravilnik, ter je proti temu, da bi bil razpis volitev obratnih zaupnikov obligatoričen, čede, paragraf 116 zakona o zaščiti delavcev tega ne predvideva.

Kovač (predstavnik trgovske zbornice) želi, da se popravi zakon o zaščiti delavcev.

Čurčin predlaga, da si enketa osvoji pravico do revizije zakona. (Medklici: Tu ni parlament!)

Luka Pavičević na široko utemeljuje potrebo sporazuma ter predlaga, da se izvoli komisija (od vsake strani po 3 člani), ki naj izdelajo nov predlog pravilnika, ki bi bil sprejet sporazumno na novo sklicani enketi dne 14. novembra v istih prostorih.

Čurčin zahteva revizijo zakona ter izjavlja, da ne more pristati na predgovornikov predlog, **ker bi v tem slučaju priznali zakon o zaščiti delavcev**, kar je baje smrt za delodajalce.

Govorilo je še mnogo govornikov, a govori so si bili jako slični.

Rudar Štruc, zastopnik II. rudarske zadruge za Slovenijo: Gospodje zastopniki podjetij! Pravite, da je bil zakon o zaščiti delavcev izdelan v izrednih časih, a pozabiti ne smete, da ga ni izdelal delavski razred, ampak vlada, na katero so imeli vpliv industrijalci in to že pred 5 leti. Danes je naša naloga samo, da pridemo do soglasja, da sprejmemo pravilnik, ker čas je že. Res je, da se zakoni ne dajo kar tako izpreminjati, zahtevamo pa, da se izvajajo za vse enako. — Na izjavo g. Popovića o nadzorstvu varnostnih naprav moram odgovoriti, da je tako nadzorstvo potrebno in sicer v obojestransko korist. Poglejmo samo slučaj nesreče v Jakilovem rudniku, ali niso bili tam žrtve rudarji, ker je podjetje polagalo premalo pažnje na varnostne predpise, oziroma naprave? Pa tudi delodajalec je trpel škodo! Ali ni v interesu obeh, da se take in enake nesreče odpravljajo? — Gospodje podjetniki! Trdite, da se domači izdelki ne kupujejo in da je zato industrija v krizi. Gospodje, tudi to vprašanje bi se lahko sporazumno z zaupniki rešilo. Če bi bil jaz podjetnik, ne bi govoril tako, kakor ste Vi, da je pravilnik za vas smrt. Torej ne poznate zgodovine Forda in ne veste, kako lepo napreduje s sodelovanjem delavcev. Tako kakor vi, gospodje, govorijo le tisti, ki imajo od anarhije korist. — Gospodje! Predlog, katerega je predlagal gospod Luka Pavičević, je za vas lep in znači, da je popustil vse, samo da pride do sporazuma; če tudi tega ne sprejmete, tedaj konstatiram, da sporazuma absolutno nečete, in predlagam takoj drug predlog, da naj ministrstvo za socialno politiko zadosti zakonu o zaščiti delavcev, § 116, ter odobri osnutek pravilnika, ker § 116 ne predvideva potrebe sporazuma z industrialci (referent za socialno politiko pritrdi z »Da, tako tako!«).

Nato je nastala tišina in za par minut so prosili zastopniki podjetnikov za 5 minut odmora.

Po odmoru so industrialci predložili resolucijo, v kateri zahtevajo revizijo zakona o zaščiti delavcev. Po prečitavanju je želel referent, da delavski zastopniki podajo tudi svoje končno mnenje, na to je Luka Pavičević izjavil, da stoji delavska delegacija na izvršitvi § 116.

Na to je ob pol 12. uri referent za socialno politiko zaključil enketo.

Navzočih je bilo 9 zastopnikov delavstva (8 od delavskih zbornic in 1 rudar) ter 14 zastopnikov industrialcev. Zastopnik slovenskih industrialcev Windischer pa je po pismeni izjavi odšel domu že 10. novembra. (Op. ur. Najbrš ga je bilo sram, za njemu znane nazore balkanskih kolegov.)

S pestjo v obraz.

Današnje poročilo o beograjski enketi govori za knjige.

Znano je bilo že prej, da je profitarjem zakon o zaščiti delavcev trn v peti. Mežiška afera je našim čitateljem jasna. Tudi se spominjajo, da je rudniški ravnatelj ostal odgovora dolžan, ko so ga zaupniki prijeli, ali priznava zakone. Rač bi bil rekel, da jih ne priznava, pa mu je smrdelo, kajti tuji se morajo povsod ravnati po

Stane mesečno 25 Din, začasno 10 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 15 Din.

Oglasi:

Prostor 1 × 55 mm 60 par, Mali oglasi: beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije za list so poštne proste.

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

**GRITZNER
in ADLER**

za dom, obrt in industrijo v vseh opre mah. Istotam pletilni stroj DUBIED.

Pouk v vezenju brezplačen. — Večletna garancija.

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na broke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

domačih zakonih, ali pa iti. Rajši je zakon obšel in s pomočjo rudarske oblasti zavlačuje zadevo, računajoč na to, da delavci ne bodo vzdržali in se mu končno vendarle vdali na milost in nemilost. Tako hoče po tilhem onemogočiti izvrševanje neljubega zakona.

Na Balkanu pa so gospodje bolj korajžni. Tam kar odkrito priznavajo, na zakon zanje ne velja, da ga ne marajo, da se po njem ne ravnajo.

Pri tem trdijo, da takega zakona nikjer drugod ni in morebiti bi res koga našli, da bi jim to verjel. Težko je verjeti, da bi bil Balkan boljši od zapadne Evrope, a nevedni bi le verjeli — nevednost je velika.

A tudi če bi takega zakona drugod res ne bilo, bi to še ne bil dokaz, da je drugod produkcijska anarhija večja nego pri nas. Tako n. pr. zakona proti korupciji marsikatera država nima, pa s tem ni rečeno, da je tam korupcija dovoljena. Korupcija se namreč lahko preganja tudi po drugih zakonih, in treba posebnega zakona proti korupciji.

Če bi torej v kaki državi ne bilo tako »preveč« dobrega zakona o zaščiti delavcev, kakor je baje naš, bi s tem nikakor ne bilo rečeno, da je tam dovoljeno podjetnikom govoriti o delavcih tako, kakor govorijo balkanski gospodje korupcionisti.

Ti gospodje namreč ne govorijo samo proti zakonu o zaščiti delavcev, ampak tudi proti ustavi. O tej ustavi pa imajo vedno polna usta, da je trajna in nespremenljiva — zraven pa so proti njej in ne marajo izpolnjevati njenih določb.

Oni pa so trdi kristjani in vsak trenutek slišimo — pri nas kakor na jugu — lepe krščanske nauke. Enakost vseh ljudi je baje tudi krščanska zahteva, še več, o bratstvu nam pridigajo, kadar nas pa goljufajo za delo naših rok, kadar nas okradajo za izdelke našega truda, takrat pravijo, da delavec ne sme soodločevati.

Se celo pri varnostnih napravah naj delavski zaupnik nima besede in vendar so varnostne naprave za zaščito delavcev tu!

Nauk iz tega?

Strahopetni bodo obupali. Ne bodo, ker so že — zato so strahopetni Razsoadni delavci pa ne obupavajo, ker je delavski položaj res tak, da delavec nima kaj izgubiti.

Taki se bodo iz beograjske enquete mnogo naučili. Predvsem to, da zakoni nič ne veljajo, če ne stoji za njimi organizirana sila delavstva.

Za organizacijo pa pri delavcih, ki mislijo in delajo za svojo bodočnost, ni treba posebne učenosti. Po zakonu o zaščiti delavcev so se delavci organizirali lahko že tudi doslej, čeprav niso imeli pravilnika. Ali je treba, da podjetnik pozove svoje delavce, da jim na krožniku prinese vse potrebno? Ali bi ne mogli delavci volitve obratnih zaupnikov izvršiti tudi sami? Če so jih izvršili ponekod, bi jih lahko povsod.

Zakaj jih niso izvršili? Zato, ker posamezne stranke med seboj konkurirajo ne iz namena, da bi delavstvu čim več koristile, ampak zato, da bi čim več delavcev za njimi drlo.

To je zlo strankarstva. To je zlo tistih strašnih zmot, ki se pri nas imenujejo ideje. Slepo zaupati duhovnikom, to pravijo, da je krščanska ideja. Slepo zaupati narodnim voditeljem, to je baje narodna ideja. Slepo zaupati socialističnim voditeljem, to je pri nekaterih socialistična ideja. Itd. Zaradi takih »idej« delavstvo ni zmožno združiti se in si izvoliti obratne zaupnike in jih zato tudi nima in se daje goljufati, da obratnih zaupnikov in zaščite sploh zato nima, ker — še ni pravilnika.

Žika je samo ena! Če hočete piti res dobro in ne predrago kavo, zahtevajte izrecno Žiko. Pazite na to ime radi številnih ponaredb!

Brez razlike »idej«, brez razlike »prepričanja«, brez razlike zaupanja v tega ali onega preroka, sodrugi, sploh brez vsakršne razlike, vsi delavci v podjetju naj se združijo in naj si izvolijo svoje zaupnike, potem naj pa za temi zaupniki tudi stojijo.

Potem ne bo nič več treba takih enket, na katerih se zdi, kakor da bi delavske zbornice igrale žalostno vlogo prosilca, ki mora biti zadovoljen, da so se organizacije industrialcev tako daleč ponižale, da so blagovolile pri isti mizi sedeti z njim in mu povedati, da je manj vreden.

Kakor je rekel s. Štruc: Če nočete, pa ne, saj zakon o zaščiti delavcev ne predvideva potrebe sporazuma z industrialci.

Kaj če bi naša D. Z. sklicala zastopnike vseh »idej« skupaj in jih vprašala, naj javno povedo, kako se mislijo ravnati po tem udarcu s pestjo v oči? Kaj če bi na taki delavski enketi dali besedo delavcem brez razlike?

Kanalizacija in regulacija potokov v celjski okoliški občini.

Malo odgovora socialpatriotom na njihovo laž v agitacijskem listu »Socialistični občinski gospodar«. Opisujejo kanalizacijo in regulacijo, da so jo začeli reševati klerikalci in Nemci. Je laž. Reševati in izvrševati so jo začeli socialdemokrati po predlogih s. Jelena. Socialpatrioti pa so reševali kanalizacijo po svojih grlih. Laž je dalje, da je bil projektiran veliki kanal ob hišah Lastnega doma, temveč je bil projektiran za Lednikovo hišo, naravnost za Kuharjevo hišo v jarek ob železnici. Gospod Koren s svojo »partijo« pa se je nekdanj na ogledu v prisotnosti s. Jelena izrazil, naj damo mi posestniki pri Lastnem domu vsak po en tisočak in napelemo odpadno zastrupljeno Westnovo vodo po cesti čez Lastni dom proti Cinkarni, da bi napravili spodaj pri cinkarniškem poslopiju iz tiste umazane vode še drugi žabji ribnik za zbiranje nalezljivih boleznih. Westnov zastopnik pa se je na komisiji v Cinkarni pismeno izjavil, da ne prispeva k tej kanalizaciji nič, temveč bo napravil kanal od tovarne do ceste na svoje stroške. Občina pa se mu mora zavezati, da bo snažila in popravljala za trdiko kanal sama. Temu se je s. Jelen uprl ter zahteval, da mora trdika Westen odpraviti svojo vodo sama in to tako, da ne bo pokvarila v Voglajni vode za pranje in da ne bo smela škodovati niti ribam, dočim se na to načrt, predložen od trdike Westen, ni nič oziral. Kje si bil tedaj, socialistični župan Hrastnik, ko je bil izvršen kanal v škodo Lastnega doma čisto drugače nego je bil predložen načrt, izdelan po pokojnem Golograncu.

Za kanal, ki ga predbacivate s soglašanjem s klerikalci, je s. Jelen predlagal občinskemu odboru staviti potrebno vsoto v proračun, kar je bilo sprejeto. Medtem je postal župan g. Glinšek (klerikalec), in sicer res za kanalizacijo iz Lastnega doma. Pri komisiji te izvršitve pa so klerikalci in Nemci s svojo večino (gotovo s soglašanjem socialpatriotov) zahtevali, da se napravi kanal najprej za klerikalce in Nemce ob glavni cesti, pri čemer je ostal s. Jelen v manjšini, patriotov pa ni bilo nobenega pri komisiji, kakor po navadi. Torej se je to po njihovi želji izvršilo. Sedaj pa pogledimo, kako je s tistimi 70.000 Din več stroškov. Trdiko Westen bi bila stala kanalizacija do ceste 30.000 Din. Kanal, ki ga je moral napraviti sam in tudi sam snažiti, je stal po zanesljivi informaciji 90.000 Din. Veliki kanal ob cesti, ki ga je plačala občina, je stal 140.000 Din in je za Lastni dom brez vsakega pomena. Po predlogu socialdemokratskega zastopnika občine bi bil kanal stal po Golograncem proračunu 90.000 Din ter bi služil Lastnemu domu in gornjemu delu Gaberjev. S tem predlogom so se strinjali g. inženjer in dva klerikalna občinska zastopnika. (Patriotov zopet ni bilo na komisiji.) Klerikalci in Nemci so s svojo večino napravili kanal po svojem, kateri pa zelo slabo uspeva. Socialdemokratu pa so obljubili, da za Lastni dom pride kanal takoj drugo leto na vrsto, kar pa še do danes po preteku dveh let ni izvršeno, niti še ni v proračunu, čeprav sta nastali tam dve hiši s približno 90 stanovanji, ki so sedaj brez odtoka.

Franc Jelen.

18. novembra — 2400 izvodov.

Delavska zbornica bo v nedeljo po dolgem času zopet imela plenarno zborovanje in sicer to pot v Mariboru. Morebiti bodo mariborski delavci, če se bodo udeležili zborovanja in ga z zanimanjem zasledovali, lažje prišli do vpogleda v sedanji položaj med delavskimi organizacijami. Gotovo se jim bo čudno zdelo, da zboruje zbornica samo en dan in da v tem kratkem času »reši« tako važna vprašanja. Dnevni red obsega na pr.: Računski zaključek za leto 1926/27 in samo ta točka bi dala gradivo za ves dan dovolj, a razen nje se bodo obravnavale tudi druge važne točke in med njimi bo tudi novi volilni red, torej najvažnejše. Zaradi kratkih uric zborovanja bodo delegati prisiljeni molčati, tiste pa, ki bodo hoteli svoje mnenje povedati, bodo demagogi razkričali za nagajivce, hujskače, razbijače itd. Ali bodo mariborski delavci uvideli to dejstvo, ali bodo zahtevali, da je za stvarne debate treba daljšega zborovanja? Mnogo je od tega odvisno!

Celje. Okoliška šola v Celju je dograjena. Seveda ni plačana. To pa po zaslugi socialističnega župana Hrastnika, ki je vladal od 1921. do 1924. leta. Na svojo odgovornost je po nalogu buržoazije črtal v proračunu postavko za zidanje nove šole, katera je bila na plenarni seji sprejeta. Najbrž se je bal, da mu celjski bogataši ne bodo več piti kupovali. Sedaj, ko je šola dograjena, se na vsa usta hvalijo s tujo zaslugjo. z zaslugjo socialdemokratov. V resnici pa so trije patrioti glasovali proti šoli na tem prostoru. Na drugem pa bi bila druga buržoazija proti. To so patrioti dobro znali. Torej njim ni bilo za šolo ali pa so se buržoazije zbal. — Torej patrioti, ali vam bo to zadostovalo za vašo laž in blatenje? To nam je dokaz, da vi vsi skupaj ne veste, kako in kaj se je napravilo in kaj zagrešilo, ker niste svojih dolžnosti izvrševali drugje kakor v gostilnah. To naj bo za enkrat, drugič več!

Celjska okoliška občina. Pri volitvah v občino bo socialnodemokratična lista peta. Razlagajte povsod za kaj gre, dvignite delavce in kmete iz pasivnosti. V »Slovencu« klerikalci zagovarjajo Westena pred napadi demokratskega tiska, ki mu očita, da podpira radikale. »Slovenec« kaže stvar tako, kakor da je Westen prej podpiral demokrate, ko so bili na vladi, zato da so jezni, ker so zdaj zgubili zvezo z njim. Torej se zdi pobožni gospodi popolnoma v redu, če si kapitalisti pridobivajo ugodnosti od vlade s tem, da podpirajo vladne stranke. Ali se pri tem prav nič ne vprašajo, iz čigavega žepa take podpore grede? Menda je industrijska kriza samo zato, ker morajo industriji vzdrževati korupcijo, da jim dovoli okradanje delavstva.

Naša lista pri nedeljskih občinskih volitvah je v Celjski okolici 5 (peta), v Petrovčah 3 (tretja), v Teharjih tudi 3 (tretja). Delavci, glasujte za socialdemokratično Kmečko-delavko zvezo.

Jesenice: V nedeljo dne 20. novembra bo (ob 3. popoldne) občinska seja v občinski posvetovalnici (stara šola) na Jesenicah. Ker je dnevni red važen (občinski proračun za leto 1928) vabimo vse sodruge in somišljenike, da se seje v čim obilnejšem številu udeležijo. Delavci! pripravite se sami, kateri odborniki skušajo uveljaviti interese in potrebe delavstva potom občine, da boste pri občinskih volitvah, ki bodo 11. decembra 1927 znali odločiti, kdo naj za naprej gospodari v občini, za katero donša ogromno večino občinskih dohodkov delavstvo.

Hrastnik. V vladnem glasilu »Slovenec« sem čital, kako opisuje neki zagovornik težko stanje duhovnikov. Jadikuje o slabih plačah in tako naprej, kar priznamo, da res niso iz državne blagajne bogve kako dobro plačani. Ne omenja pa dopisnik ničesar o prav visoko zaračunanih krstih, pogrebih, porokah, o vsaki maši, tako, da duhovščina še lahko ugodno živi. Nadalje na široko opisuje razne kraje, kjer je po njihovem mnenju zelo treba novih cerkva ter s tem seveda tudi več duhovnikov. Dopisnik omenja za najbolj potreben kraj za novo cerkev Hrastnik; da je zadnji čas, da se reši, kar se še rešiti da; da tukaj ni nobene izobrazbe, da ljudje ne hodijo k maši, ker je predaleč; da so postali čisto neverni itd., namreč klerikalizmu; torej kratko rečeno, hočejo hrastniško prebivalstvo spraviti v svojo malho. Nadalje opisuje, kako hrastniško prebivalstvo tega želi ter da komaj čaka, da se to zgodi, da dobimo novo cerkev. Mi pa odgovarjamo, da sta to samo dva veleposestnika, katerima pa ne gre za cerkev, ampak za kšeft in se celo trgata, v kateri bližini naj bi cerkev stala, torej kateri bo imel več dobička. Razen teh dveh še nekaj klerikalnih

priganjačev. Nam ne gre za to, kje bo stala cerkev, kakšne plače imajo duhovniki zato, da ljudstvo zaslepljajo. Gre za to, kdo bo vse to plačeval. Ali mi že sedaj povemo, da nismo voljni plačati nobenih direktnih, pa tudi ne indirektnih davkov v ta namen. Svetujemo Vam, da tisti, ki želijo in zahtevate cerkev, da stroške nosite sami; ali pa, da uvedete vstopnino: kdor hoče v cerkev in jo hoče imeti, naj plača; pa videli boste, koliko desetletij boste morali čakati, da boste imeli izplačano. Za danes naj zadostuje, drugič pa še kaj.

Zahvaljujete se vsem, ki so nama čestitali k Vesni. — Iza Prijateljeva in Zvonimir Bernot.

Pletilni stroji najnovejšega patenta »Ideal«, nemškega izdelka, so edina in najugodnejša prilika za trajni in dober zaslužek. — Pouk in pojasnila daje: Franc Kos, Ljubljana, Židovska ulica šte. 5.

DA SE NE POZABI!

Zvedel sem, da je g. Koren na nekem sestanku napadel mene, ker sem pred leti napisal notico, da je firma Rakusch v Celju odpustila 5 delavcev radi pijančevanja med delavnim časom. Pijanost je pri odpuščenih povzročila nezmožnost za delo. Med odpuščenimi sta bila dva Korenova agitatorja; eden med njima je dobival celo denarno pomoč od g. Korena, drugi je bil obenem delavski zaupnik. Jaz sem kot strokovni tajnik zaradi rigorozne kazni z odpustom proti podjetju nastopil. Vsled mojega nastopa se je podjetje Rakusch odreklo pravici na povračilo predujema v znesku Din 1000 (tisoč), ki ga je eden izmed odpuščenih imel. Krivce pijančevanja ne imenujem imenoma, ker jim nočem škodovati v nadaljnjem njihovem življenju, tudi nisem imel namen zadevo z nova ogrevati, če ne bi Koren in korenovci predmetnega slučaja demagoško izrabljali proti meni, hujskali delavce, da napadam nesrečne sodruge. Da pa pokažem v pravi luči razne ljudi, ki hujskajo proti meni delavce, namreč tiste delavce, ki še radi v glazek pogledajo, sporočam delavski javnosti sledeče: Gospod Koren je kot pekovski mojster in kot branitelj odpuščenih pri Rakuschu sam odpustil 2 pomočnika radi pijančevanja, enega sem celo jaz branil kakor Rakuscheve, vendar nisem toliko dosegel za pomočnika pri »socialističnem« Korenu, kakor za delavce pri kapitalističnem Rakuschu. Med razpravo v tajništvu se je Koren tako razburil, da je začel pomočnika M. L. tepsti, drugega je odpustil sredi zime. Če jaz v »Napreju« povem stvarni položaj, je to pri Korenu napad na nesrečne delavce, on sam pa ni hotel imeti pijancev v svoji pekarni, vrgel jih je na cesto. A sočasno je tovarniškimi delavcem za pijačo dajal, da so za njega agitirali. Tako dvojno mero politične morale je treba objaviti vzlic temu, da nisem prijatelj osebnih napadov, vendar ne gre, da bi tisti, ki ne mara v svojem podjetju pijancev, jih zagovarjal drugod, ker pijanci so ovira delavskega napredka. Kdor pijance zagovarja na ta način, da hujska proti abstinentom, ne spada v ospredje delavskega gibanja.

Alojzij Leskošek.

Stružnik (Hobelmaschine)

na prodaj. Dobro ohranjen. Širokost valja, oziroma dolgost rezila 40 cm. Stojalo dobre konstrukcije, leseno. Miza natančno stružena iz litega železa.

Cena 3000 Din. Kje, pove uprava »Napreja«.

Delavcem

ni treba več kupovati od svojih nasprotnikov

kruha

ker ga lahko dobijo v vsaki količini, boljše kakovosti z večjo težo

po ceni!

V Celju in okolici se pošilja kruh tudi na dom.

DELAVSKA PEKARNA

Splošne produktivne zadruge »Napreja« v Celju.

Prodajalna: Ljubljanska c. 10, obrat: Gabrje 107.

Istotam se dobijo raznovrstni kekci, prepečene »Delo«, kolači, makove in orehove potice ter v Celju zelo priljubljeni opotičeni rogljčki ter raznovrstno pecivo. Sprejema se kruh v peko za Din 1:50 od komada brez razlike velikosti in teže.

Delavska moč je v zavednosti!

Naročajte in širite »Napreja«!

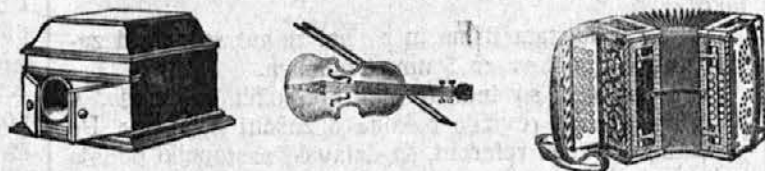
Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri trdki

Josip Petelinc, Ljubljana,

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

Violine od 95 — Din, gramofoni od 345 — Din, ročne harmonike od 85 — Din, mandoline od 136 — Din, citre od 192 — Din, gitare od 207 — Din, lesena in pločevinasta pinala, tamburice i. t. d. v prvovrstni kakovosti, po izredno nizkih cenah, direktno s tovarniškega skladišča.

8 dni na ogled! Instrument, ki Vam ne bi ugajal vzamemo nazaj. Veliki ilustrovani cenik zastoj! Zahtevajte ga takoj od trdke: Meinel in Herold, Maribor št. 103. Tovarna glasbil, gramofonov, harmonik. Skladišče

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,

ki ima 366 dni. — Velika pratika je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoševan in je še danes najbolj obratjan. — Letošnja izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. — Velika pratika je najboljši in najcenejši družinski koledar. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov

tiskarna in litografski zavod

Ljubljana, Breg šte. 12.